

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak

w sprawie ze skargi M.T.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Szczecinie w sprawie o sygn.

I ACo 114/26

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 9 czerwca 2026 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Pismem oznaczonym datą 12 kwietnia 2026 r. M.T. (dalej: „Skarżąca”) wniosła pismo zatytułowane jako „zażalenie, skarga i wnioski”, w którym domagała się stwierdzenia „rażącej” przewlekłości i bezczynności Sądu Apelacyjnego w Szczecinie i złożyła wniosek o wyznaczenie innego sądu w kraju do rozpoznania tej sprawy.

W treści pisma Skarżąca wskazała, że zaskarża i żąda uchylenia postanowienia I ACo 114/26 z dnia 19 marca 2025 r. w sprawie przekazania sprawy do uchwalenia Sądowi Okręgowemu w Gorzowie Wielkopolskim. Jednocześnie zwróciła się z żądaniem udzielenia informacji publicznych: pełnego uzasadnienia i podstaw prawnych przekazania poza obszar działania własnej apelacji zamiast do Sądu Najwyższego o wyznaczenie bezstronnego sądu. Skarżąca wniosła również żądanie wydania uzasadnienia do dalszego skarżenia i

uchylenia tego postanowienia. Zwróciła się również z żądaniem stwierdzenia rażącej przewlekłości i beczynności Sądu Apelacyjnego i Sądu Okręgowego w Szczecinie, wypłacenia stosownego odszkodowania i przyznania adwokata do złożenia skarg przed Sądem Najwyższym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „u.s.p.p.”) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Według przepisów powołanej ustawy skarga na przewlekłość nie przysługuje w każdym postępowaniu, ale – przeciwnie – dotyczy tylko postępowań wymienionych w art. 3 u.s.p.p. Katalog ten ma charakter zamknięty (m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 1 czerwca 2022 r., I NSP 177/22; 11 maja 2022 r., I NSP 134/22; 11 maja 2022 r.; I NSP 101/22; 20 kwietnia 2022 r., I NSP 98/22; 12 września 2019 r.; I NSP 97/19; 8 maja 2020 r., I NSP 47/20). W zestawieniu tym nie uwzględniono postępowań toczących się na skutek wystąpienia sądu właściwego do sądu przełożonego o wyznaczenie innego sądu do rozpoznania sprawy na podstawie art. 48¹ k.p.c. Postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 19 marca 2026 r., sygn. I ACo 114/26 przekazujące sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gorzowie Wielkopolskim jako postępowanie incydentalne (uboczne) nie jest postępowaniem co do istoty sprawy. Nie prowadzi bowiem do przeniesienia do Sądu Apelacyjnego rozpoznania „istoty sprawy”. Z tego względu niedopuszczalna jest skarga na przewlekłość

postępowania incydentalnego, gdyż jest to postępowanie spoza głównego nurtu postępowania w przedmiocie odpowiadającym przytoczonemu pojęciu „sprawy” (zob. postanowienie Sądu Najwyższego: z 28 września 2021 r., I NSP 130/21; z 26 lutego 2026 r., I NSP 56/26).

Jednocześnie, w myśl dyspozycji art. 6 ust. 1-3 u.s.p.p., każdorazowa skarga na przewlekłość postępowania musi spełniać określone wymogi przewidziane dla pisma procesowego, w tym obligatoryjnie winna zawierać żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy, jak również przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie. Należy podkreślić, że jest to wymóg bezwzględny w świetle w/w ustawy. Ponadto, skarga może zawierać żądanie wydania sądowi rozpoznającemu sprawę albo prokuratorowi prowadzącemu lub nadzorującemu postępowania przygotowawcze zlecenie podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności oraz zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej, co kwalifikowane jest jako wymóg fakultatywny.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalone jest stanowisko, że skarga podlega rozpoznaniu, o ile spełnia wymagania formalne przewidziane w art. 6 ust. 2 u.s.p.p. Oznacza to, że skarżący w uzasadnieniu skargi musi szczegółowo wskazać żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania, a także w czym dopatruje się nieuzasadnionej zwłoki w rozpoznaniu jego sprawy, tj. w sposób precyzyjny przedstawić konkretne działania bądź zaniechania sądu rozpoznającego sprawę, które w konsekwencji doprowadziły do zwłoki (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 19 września 2022 r., I NSP 290/22; z 19 stycznia 2022 r., I NSP 264/21; z 10 czerwca 2020 r., I NSP 49/20; z 21 lutego 2007 r., III SPP 5/07; z 7 czerwca 2005 r., III SPP 103/05). Wskazanie powyższych okoliczności jest niezbędne dla merytorycznej oceny skargi. Sąd musi wiedzieć, na jakim etapie postępowania doszło według strony do przewlekłości, na czym ona polegała, tzn. jakie konkretnie czynności procesowe zostały podjęte przez sąd wadliwie lub nie zostały podjęte w ogóle (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 lipca 2020 r., I NSP 93/20; z 1 marca 2022 r., I NSP 31/22). Bez wskazania powyższych okoliczności sąd nie jest w stanie dokonać oceny czynności sądu w oparciu o kryteria wskazane art. 2 ust. 2 u.s.p.p. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2020 r., I NSP 162/20; z 19 stycznia 2022 r. I NSP 264/21).

W niniejszej sprawie powyższy wymóg nie został dochowany. Nie zostały wymienione uchybienia ani wadliwości po stronie Sądu Apelacyjnego, które spowodowały naruszenie prawa Skarżącej do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Ich brak musi zatem zostać uznany za niedochowanie wymogu określonego w art. 6 ust. 2 pkt 2 u.s.p.p. Pismo Skarżącej nie zawiera właściwego uzasadnienia, co sprawia, że Sąd Najwyższy pozbawiony jest możliwości merytorycznego rozpoznania wniesionej skargi.

Jednocześnie Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że niezadowolenie strony z rozstrzygnięć sądu nie jest podstawą do złożenia skargi na przewlekłość postępowania. Skarżąca skorzystała z instytucji do tego nie przeznaczonej, błędnie interpretując zarówno treść jak i cel stawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

Niniejsza skarga obarczona jest również brakiem fiskalnym. Zgodnie z art. 17 ust. 1 u.s.p.p. skarga podlega opłacie stałej w wysokości 200 zł., której Skarżąca nie uiściła.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 9 ust. 1 u.s.p.p. skargę jako niespełniającą wymagań formalnych należało odrzucić bez wzywania do uzupełnienia braków.

Paweł Księżak

[r.g.]